

Стенографски дневник

НА

101. заседание

Сряда, 8 октомври 1947 г.

(Открито в 15 ч. 45 м.)

Председателствувал подпредседателят Атанас Драгиев. Секретар Димитър Георгиев.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.	Стр.
Съобщения:		вата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв
Отпуски	527	(Първо четене) 528
Законопроекти	527	Говорили: м-р д-р Иван Стефанов 529
Предложения	527	Тодор Иванов 529
По дневния ред:		3) за изкупуване инвентара, собственост на инж. Йордан Златинов, от гр. София, внесен в страната за направа тунела при гара Гюешево. (Първо и второ четене) 530
Законопроекти:		4) за прекратяване каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност. (Първо и второ четене) 531
1) за връщане имотите на преселниците от Беломорската област, (Второ четене) 527		Дневен ред за следващото заседание 531
Говорил докл. Бочо Илиев 527		
2) за извършен бюджетен кредит по бюджета на държа-		

Председателствуваш Атанас Драгиев: (Звъни) Има нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Петров, Анастас Петров, Анастасия Вълкова, Андрей Михайлов, Атанас Биволарски, Борис Стефанов, Борис Николов, Борис Тасков, Васил Иванов Василев, д-р Васил Ханджиев, Веселин Дашин, Вида Василева, Вълчо Цанков, Ганю Златинов, Генчо Райков, Георги Костов, Георги Димитров, Георги Босолов, Георги Ангелов, Грудн Атанасов, Деню Попов, Димитър Чорбаджиев, Димитър Греков, Димитър Панайотов, Димитър Стойков, Димитър Петров, Диню Тодоров, Екатерина Аврамова, Живко Живков, Запрян Ташев, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Попов, Иван Делев, Йордан Петков, Йордан Попов, Костадин Кожухаров, Костадин Диклиев, Кръстан Раковски, Кръстю Стойчев, Любен Гумнеров, Макра Гюлева, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, Минчо Минчев, Недялка Душкова, Никола Минчев, Никола П. влов, Никола Янев, Пело Пеловски, Петко Търпанов, Петър Бомбов, Петър Запрян, Петър Ковачев, д-р Петър Попсавов, Петър Янчев, Руса Петкова, Сава Дълбоков, Сотир Колев, Станю Василев, Стойчко Рамков, Стойне Лисийски, Стойно Гяуров, Стою Неделчев, Стоян Гюров, Тано Цолов, Тодор Павлов, Тодор Янакиев, Цветана Кирanova, Юсни Еминов, Янчо Георгиев и Янко Комитов)

Председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Анастас Петров — 4 дни, Ангел Ангелов — 4 дни, Борис Стефанов — 2 дена, Владимир Арнаудов — 2 дена, Георги Божков — 6 дни, Деню Попов — 2 дена, Димитър Иванов Райков — 7 дни, Димитър Чорбаджиев — 2 дена, Димитър Панайотов — 10 дни, Димитър Петров — 2 дена, Димо Атанасов — 1 ден, Диню Тодоров — 3 дни, Дойчо Чолаков — 2 дена, Иван Копринков — 1 ден, д-р Иван Пашов — 1 ден, Йордан Петков — 3 дни, Макра Гюлева — 4 дни, Минчо Минчев — 3 дни, Петко Търпанов — 4 дни, Сотир Колев — 3 дни, Станю Василев — 4 дни, Стою Неделчев — 3 дни, Костадин Диклиев — 4 дни, Любен Гумнеров — 4 дни, Петко Кунин — 3 дни и Петър Запрян — 11 дни.

Народният представител Иван п. Димитров е подал заявление, с което моли да му се разреши 40 дни отпуск. Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Иван п. Димитров 40 дни отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител Юсени Шолев също е подал заявление, с което иска да му се разреши 30 дни отпуск. Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да му се разреши исканият отпуск, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на почитаемите народни представители, че са постъпили следните предложения и законопроекти:

От Министерството на земеделието и държавните имоти — предложение за одобрение 60, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 12 септември 1947 г., протокол № 137, относно отпускането на пострадалите над 50% от градушка крайно бедстващи стопани от тютюнопроизводителните райони специални безлихвени заеми от Българска земеделска и кооперативна банка под гаранция на държавата.

От Министерството на финансите — предложение за одобрение решенията на пролетарната комисия, взети в заседанието ѝ на 24 септември 1947 г., протокол № 13.

От Министерството на финансите — законопроект за допълнение на чл. 1 от закона за уреждане на някои финансови въпроси на общините.

От Министерството на финансите — законопроект за търговските книги.

Въпросните законопроекти ще бъдат отпечатани, раздадени на г-да народните представители и вписани в дневния ред на следващото заседание.

Моля ония г-да народни представители, които са съгласни да прередам точки първа, втора, трета и четвърта от дневния ред и да преминем направо към разглеждането на точка пета от дневния ред, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към разглеждане на точка пета от дневния ред:

Второ четене на законопроекта за връщане имотите на преселниците от Беломорската област.

Моля г-н докладчика да докладва.

Докладчик Бочо Илиев (к): Г-да народни представители и народни представителки! Законопроектът за връщане имотите на преселниците от Беломорската област беше отложен през пролетта на настоящата година, за да може да бъде проучен, тъй като с този законопроект се цели да бъдат подпомогнати ония бежанци от Беломорска Тракия, които в 1941 г. сметнаха, че тяхната родина действително се е освободила и се върнаха там, макар в действителност това да не беше още съвсем сигурно. Предполага се, че от тѣга към родината си тези хора тогава напуснаха пределите на България и отидоха в Беломорието. Заедно с тях обаче в Беломорието отиде и една значителна част, бих казал, авантюристи, които всякога са търсили в мътна вода риба да ловят.

Така както беше първоначалната редакция на законопроекта, сигурно и тия авантюристи щяха да бъдат облагодетелствувани. Затова комисията трябваше да проучи законопроекта и да му даде такава редакция, че в никой случай тия авантюристи да не получат облагите, които дава законопроектът.

Комисията направи две незначителни изменения в законопроекта, които обаче го правят приемлив за тая категория бежанци, които действително заслужава да бъдат подпомогнати. Заглавието на законопроекта беше: „Закон за връщане имотите на преселниците от Беломорската област.“ Така редактирано заглавието на законопроекта, то даваше възможност да бъдат включени и лица, които не заслужават покровителството на закона. Затуй комисията измени заглавието на законопроекта и го прие така: (Чете)

„ЗАКОН

за връщане имотите на преселниците-тракийци от Беломорска Тракия.“

Комисията моли, заглавието на законопроекта да бъде прието в този вид.

Председателствуваш Атанас Драгиев: Ония народни представители, които са съгласни с така прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)
„Чл. 1. Преселниците от Беломорската област, които са се заели в старите си местожителства, могат да искат в срок от

шест месеца след влизане в сила на настоящия закон да си възвратят владението на недвижимите имоти, които те са отстъпили с устни или писмени частни договори за продажба или обещание за продажба, като върнат на купувачите по тия договори всяко онова, което са получили от тях по договора, както и стойността на направените подобрения върху имотите.

Същите имоти подлежат на връщане и когато те се намират във владение на трети лица. Последните, за броевите от тях суми и направени подобрения върху имота, се удовлетворяват от сумите, дължими от преселника, съгласно предходната алинея; за разлика в повече на цената, за която е купен имотът, отговаря лицето, с което те пряко са договаряли.

В първата алинея на този член комисията замени думите „Беломорската област“ с думите „Беломорска Тракия — бежанци от Тракия“.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 1 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 2. Подлежат на връщане, по реда на настоящия закон, и онези имоти, които сами купувачите по предходния член са отстъпили с устни или писмени частни договори за продажба или обещание за продажба на трети лица, за да се добиет със средства за купуване на имотите от преселника. Исковите по този член могат да се предявят в шестмесечен срок от датата, на която е влязло в законна сила решението по иска на преселника.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 2, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 3. Молбата се подава до околийския съдия, който я разглежда пред всички други дела, след като събере доказателства по начин, какъвто намери за добре. В случая на чл. 2 ищецът трябва да потвърди под клетва, че е отстъпил процесните имоти, за да се добиет със средства, за да заплати купените от преселника имоти.

Решението подлежи на изпълнение по административен ред от общинския комитет, въз основа на заповед от околийския съдия, след като ищецът депозира в съда или представи доказателства, че е заплатил дължимите по чл. 1 суми. Ако в шестмесечен срок от влизане в законна сила на решението не се поиска възстановяването по административен ред, решението се обезсилва.

Решението може да се обжалва в осемдесетдневен срок от съобщението пред областния съд, чието решение не подлежи на обжалване. Обжалването не спира изпълнението на решението даже и срещу обезпечение.

Производството е безплатно.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 3, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 4. С влизане на решението в законна сила сключеният договор за продажба или обещание за продажба на недвижимия имот се счита унищожен, ако ищецът заплати или депозира получените по този договор суми.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 4, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 5. Разпоредбите по този закон не се отнасят до имотите, които са отчуждени с нотариален акт или с частен акт, вписан съгласно чл. 25 от закона против спекулата с недвижими имоти, както и за случаите когато стойността на направените подобрения надминава стойността на купения имот по пазарни цени в момента на зазеждане на иска.“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 5, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Бочо Илиев (к): (Чете)

„Чл. 6. Настоящият закон отменява 17. постановление на Министерския съвет от 11. V. 1945 г. („Държавен вестник“, брой 114 от 1945 г.) и 19. постановление на Министерския съвет от 12. X. 1945 г. („Държавен вестник“, брой 243 от 1945 г.).“

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладвания чл. 6, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв.

Г-да и г-жи народни представители! Съгласно закона за одобрените държавния народно-стопански план за 1947 и 1948 години и наредбата за финансиране на същия план е предвидено финансирането на плана за настояща година да стане между другите източници и от средствата на редовния и извънредния бюджети на държавата. Ето защо в предложението ви за разглеждане законопроект е вписана сумата 4.200.000.000 лв. за поменатата цел.

Извършени са също разходи във връзка с прилагане съгласието за примирие, както и във връзка с изплащането на пенсията на земеделските стопани, които разходи не могат да бъдат покрити от средствата на редовния бюджет на държавата. Ето защо се налага тези разходи да се оформят с настоящия извънреден бюджетен кредит.

Горното като излагам, моля ви, г-да народни представители, да разгледате предложението ви законопроект за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв. и го гласувате.

Гр. София, септември 1947 г.

Министър на финансите: проф. д-р Ив. Стефанов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв., съгласно с приложената подробна таблица.

Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покриват със следните приходноизточници:

- от обмяна на банкноти и бонове 5.000.000.000 лв.;
- от печалбата на Б. д. банка, произхождаща от непредставени банкноти при обмяната, 800.000.000 лв.;
- от еднократен данък върху имуществата 2.000.000.000 лв.;
- от 5% народен заем 1943 г., включително и лихвите по същия заем, 80.000.000 лв.;
- от 5% заем на свободата, включително и лихви за закъснели вноски по същия заем, 820.000.000 лв.;
- от оползотворени средства от 3% съкровищни свидетелства, преди обмяната на банкнотите и боновете, за изплащане разликата в покупка на тютюни и други държавни привилегии 2.500.000.000 лв. и
- от оползотворени средства при влоговете и кредитни институти, съгласно с чл. 1 от закона за държавен погасителен заем 1947 г. и от съществени икономии от кредитите по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година 3.131.000.000 лв.

ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

към закона за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв.

Наименование на учрежденията и на разходите. Разрешения кредити лева

1. ВЪРХОВНО ПРАВИТЕЛСТВО	
Главна дирекция на статистиката	
За извънреден временен персонал по преброяването	3.200.000 лв.
Всичко	3.200.000 лв.
2. Главна дирекция на държавните дългове	
а) за оформяне направена вноска в фонда „Земеделски пенсии“	1.850.000.000 лв.
б) за вноска в същия фонд	1.200.000.000 „
в) за вноска на Славянския комитет в България	9.000.000 „
г) за изплащане конфискувани от държавата движими и недвижими имоти на Българския земеделски народен съюз, съгласно закона за връщане имотите на противобългарските партийно-политически организации и др. („Д. в.“, бр. 160/1946 г.)	20.000.000 „
Всичко	3.079.000.000 лв.
3. Министерство на вътрешните работи	
Оформяване направена еднократна вноска в фонд „Милиционерско дело“	24.000.000 лв.
Всичко	24.000.000 лв.
4. Министерство на финансите	
а) за финансиране изпълнението на замразявани обекти по народно-стопанския план за 1947 г. Разпределението на кредита става от Мин. съвет	4.200.000.000 лв.
б) оформяване изплатени покупна разлика на закупени тютюни и други държавни привилегии	2.500.000.000 „
в) оформяване изплатени разходи за погребения на заслужили държавници	2.000.000 „
г) за изплащане отчуждени места за сгради и за изплащане покупката на сгради	271.000.000 „
Всичко	6.973.000.000 лв.
5. Министерство на правосъдието	
Оформяване изплатени разходи за пътни и дневни пари и възнаграждения по конфискационни дела	31.800.000 лв.
Всичко	31.800.000 лв.

6. Министерство на народното здраве	
Оформяване еднократно изплатени разходи за обезвеждане на физкултурници	20.000.000 лв.
Всичко	20.000.000 лв.

7. Комисарство по изпълнение съглашението за примирие	
а) за оформяване изплатени разходи по изпълнение съглашението за примирие	3.200.000.000 лв.
б) за разходи във връзка с изпълнение съглашението за примирие	1.000.000.000 лв.
Всичко	4.200.000.000 лв.

А всичко извънреден бюджетен кредит . . 14.331.000.000 лв."

Председателстващ Атанас Драгиев: Има думата по законопроекта г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания) Уважаеми г-да народни представители и представители! Представеният законопроект за извънреден бюджет на държавата не е нещо, което може да ви изненада, защото още при гласуването на редовния бюджет на държавата за 1947 г. аз имах случай да заявя, че такъв извънреден бюджет ще бъде представен. Искан сега само да обърна вниманието ви върху няколко съществени неща в този извънреден бюджет.

Първо, че в извънредния бюджет се предвиждат 4.200.000.000 лв. за строителство. Това не са единствените суми, които държавата в своя бюджет предвижда за стопанско строителство, защото сигурно ще си спомните, че в редовния бюджет също така бяха предвидени значителни суми, на всеки случай много по-големи, отколкото бяха в 1946 г. — към 7.000.000.000 лв. Сумата от 4.200.000.000 лв. следователно е само допълнение към оная сума, която беше предвидена в редовния бюджет на държавата.

На второ място искам да обърна вниманието ви върху обстоятелството, че в извънредния бюджет има три пера, и то едни от най-големите, които в същност са ликвидационни пера. Така, предвиждат се за Комисарството по изпълнение съглашението за примирие 4.200.000.000 лв., с които се свършва, тъй да се каже, разходването средства на държавата по съглашението за примирие. С влизането в сила на договора за мир с България тези разходи се прекратяват.

Вярно е, че през 1948 г. ние ще трябва да предвидим още известна сума, за да можем да изплатим онези разходи по примирieto, които по едни или други причини досега не са били платени, но сумата за 1948 г. ще бъде, разбира се, много по-малка от сумата, предвидена в сегашния извънреден бюджет — 4.200.000.000 лв.

На трето място имаме перото 2.500.000.000 лв. за оформяване изплатена покупна разлика на закупени тютюни и други държавни привилегии. И това е перо, което само тази година ще се срещне, защото до края на тази година тютюневият монопол ще поеме вече фабрикацията на тютюневите изделия и няма да има нужда от такъв разход на държавата.

Трябва да се признае, че този разход е резултат на една — да не кажа остра дума — нецелесъобразна система. При тази система тютюните за фабрикация на тютюневи изделия се дават на фабриките по една много ниска цена — може би 8—10 пъти по-ниска, отколкото е действителната им цена. Разликата до пазарната им цена се заплаща по този начин. Фактически се получава така, че от данъците върху тютюните ние плащаме тази разлика между действителната цена и цената, по която тютюните се продават на фабриките. Тази система ние по-рано не я изменихме с оглед на това, че ще се създаде тютюнев монопол. Сега тя се ликвидира радикално. Тютюневият монопол, който купува тютюните от производителя и ги манипулира, ще предава част от тютюневите изделия за местна консумация и няма да има никаква разлика между коствемата цена на тютюна и тази, по която се продава на фабриките за производство на цигари и други тютюневи изделия.

На четвърто място има едно перо от 3.050.000.000 лв. за земеделските пенсии, което също така в един извънреден бюджет в бъдеще няма да се предвижда, защото ние земеделските пенсии ще ги реорганизираме, както ставаше дума и миналата година, на такава база, че те да получат в по-голяма степен облика, физиономията на една застраховка. Останалите пера в извънредния бюджет са всички без изключение сравнително малки и са такива, които еднократно трябва да бъдат предвидени. Ако има между тях такива, които по своето естество са редовни разходи на държавата, те ще бъдат в бъдеще предвиждани в редовния бюджет и няма да става нужда да бъдат предвиждани в извънреден бюджет. Така в един евентуален извънреден бюджет през 1948 г. ще влязат почти изключително разходи за строителство. Към тях ще прибавим една сума може би от милиард или милиард и половина. Това ще зависи от тъй до края на годината какво ще се покрий от разходите по изпълнение съглашението за примирieto, за да се ликвидират окончателно задълженията на държавата по съглашението за примирieto.

Както се вижда от самия текст на законопроекта, разходите по този извънреден бюджет се покриват със съответните приходи — точници. И може да бъде само от естество да ни задоволи фактът, че тази година, въпреки предпоставящите две суши, въпреки в тазгодишната незадоволителна реколта, ние ще можем да покривем всички редовни и извънредни разходи на държавата, без да е потребно да се прибегва до заем от Народната банка, т. е. до издаване на банкноти за покриване на държавни разходи.

Трябва да ви съобща и това, че една значителна част от тези разходи, които се предвиждат в този извънреден бюджет, вече са извършени. За това и в подробната таблица, и в мотивите на законопроекта се казва, че се касае до едно бюджетно оформяване на направени вече разходи. Аз само мога да бъда доволен, че правителството можа да излезе пред Великото народно събрание с един извънреден бюджет, с който се задоволяват всички потребности на държавата, който предвижда съответното покритие в приходите и обезпечава едно напълно нормално развитие на нашето стопанство.

Моля прочее да гласувате така представения законопроект на първо четене. (Ръкоплескания)

Председателстващ Атанас Драгиев: Има думата народният представител Тодор Иванов.

Тодор Иванов (к): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Пред нас е поставен за разглеждане един законопроект от извънредно важно и решаващо значение за бъдещето на нашата страна. Законопроектът за извънреден бюджетен кредит на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв., който нашият финансов министър внесе днес, има преди всичко за основна задача да набави средства за реализирането на държавния народно-стопански план за 1947/1948 г. Освен това той ще покрий известни разходи във връзка с прилагане на съглашението за примирие, а така също за изплащане пенсии на земеделските стопани у нас и други разходи.

Нужно ли е да се спираме тук да говорим и доказваме от какво грамадно значение е днес за нашата република реализирането на държавния народно-стопански план, който правителството на Отечествовия фронт начерта и който обедини целия наш народ, викайки в него единственото правилно разрешение на въпроса за извеждане на страната от тягостното положение, в което я бяха докарали миналите фашистки режими? Но това случайно явление ли е у нас?

Народно-демократическата власт в републиканска България, схващайки правилно историческото развитие на нещата, още в самото начало с поемане на управлението на страната извърши голям исторически зевой не само в политическия живот, но и в стопанския. Стопанският либерализъм, който раздира капиталистическите страни и който докарва стопанския хаос, трябваше да бъде заменен с плановото стопанство за изграждане основите на новата отечественофронтанска власт, за да се пресече пътят на експлоататорския капитал и се гарантира както политическата, така също и стопанската независимост на нашата страна.

Творческите сили на нашия народ бях налице, трудовият ентузиазъм на масите от града и селото се прояви с всякаква си сила. Оставаше да се намерят материалните средства за реализиране стопанската програма на правителството на Отечествовия фронт. А кое налагаше това? Изостанала с десетилетия на стопанско отношение вследствие гибелната за нея политика на миналите режими, нашата страна трябваше да постави началото на една коренна промяна. От напълно изостанала земеделска страна тя трябва да стане аграрно-индустриална чрез създаване и строеж на всички ония мероприятия, като язовири, за наполяване и електрификация, големи индустриални заводи за химически торове и пр., които наистина ще я направят независима и суверенна страна. Това се налагаше още повече у нас при управлението на Отечествовия фронт, защото хората, които бяха поставени начало на управлението, ясно отчитаха развитието на нещата в международен мащаб.

Стремежът на империалистическите класи за икономическо и политическо подчинение не само на малките народи, но и на такива, които минаваха за велики, се ясно очертаваше още в самото начало след свършване на последната голяма война. И тя от народите, които още в първите моменти съумяха да вземат здраво в ръцете си политическата власт, за да развият своето стопанство по свой собствен национален път, можаха да дадат и продължават да дават отпор срещу каквато и да е намеса в техния политически и стопански живот от страна на алчните империалисти.

Атаките както на вътрешната, така също и на международната реакция при провеждане на тия стопански реформи са най-доброто доказателство, че нашият народ, а заедно с това и всички останали демократически народи, са намерили най-правилната формула за разрешаване на тия въпроси.

Г-жи и г-да народни представители! Погледнете в другите капиталистически страни, в които управленето се намира в ръцете на големите експлоататорски класи или вътрешните техни агенти. Там безработицата се шири в нечуванни размери, там скъпостията на живота расте всеки ден, там инфлацията души целия стопански живот, а империалистическите вълци, надянали маската на благодетели, погряват ехидно ръце и унищожават все повече и повече всяка политическа и стопанска независимост на тия народи. Там всякакъв държавен суверенитет е погасен, а трудовите маси са подложени на глад, мизерия и изграждане. И ако само това бе заслугата на нашето народно отечественофронтанско правителство, ние трябва да сме благодарни, че чрез тази политика то запази нашата независимост и държавен суверенитет, задържа стойността на нашата монетна единица, обузда черноросаджийския и спекулантския капитал и изгради една нова стопанска форма в полза на трудовия наш народ.

От друга страна след свършване на голямата война между народите нам ни бяха наложени условия по примирieto, които нашият народ не заслужаваше, и тежести, които можаха да го поставят в пълна икономическа и политическа зависимост, ако той продължаваше да върви по старите пътища на своето стопанство

и своя външен и вътрешен политически живот. Творческите сили и трудовия ентусиазъм, които ние наблюдаваме днес, не само не биха се проявили, но нашият народ би бил подложен на нечувана експлоатация. Невъзможността условията на съглашението за примирение би дало възможност на империалистическите и реакционни среди от вън да реализират своите планове гук у нас и на Балканите за окончателно заробване на нашия народ. Без съмнение, ръководими не само от едно отвлечено чувство за лоялно изпълнение на тия задължения, но и предвиждайки лошите за страната ни последствия, ние трябва да докрай да устоим на поетите задължения, макар с цената на тежки материални жертви за нашите държавни финанси. И ние устояхме. Устояхме, защото знаехме, че само по този начин ще бъде запазен нашият народ, само по този начин ще бъдат отбелязани всички опити на империалистическите акули за каквото и да е вмешателство в нашия вътрешен политически и стопански живот. С това ние искаме същевременно да кажем на тия, които лицемерно ни протягаха ръка за помощ, че българският народ има нужда от помощ, но помощ без каквито и да е условия, помощ, която би съдействувала на една политика не за подготовка на нови войни, но помощ за подкрепа на една политика, която цели установяването на един траен мир между народите. И Народната република България издържа успешно този изпит.

Най-после в предлагания ни законопроект за извънреден бюджетен кредит се предвиждат и суми за изплащането пенсията на земеделските стопани у нас. Наистина правителството и Отечественния фронт предвиди суми в своя редовен бюджет за тази цел, но те се оказаха недостатъчни. Огромното число земеделски стопани и стопанки, стигнали предельната възраст по закона, трябва да получат нашето своята пенсия. Още с гласуването на закона за земеделските пенсии правителството даде доказателство, че то ще подкрепя поеди всички трудовия народ както в лицето на земеделските стопани, така също и в лицето на работниците, за които гласува специални закони.

И сега ние стигаме до най-важната и съществена част на предлагания ни законопроект, а именно до неговата приходна част.

Политиката на едно правителство се очертава не само в разходната част на даден негов бюджет, но най-вече в неговата приходна част. Защото всяко правителство при упражнението на кой да е свой бюджет, редовен или извънреден, може с една ръка да дава, а с другата да взема, особено когато се касае до защитата интересите на трудовите слоеве от нашия народ. Така ли е с предлагания ни законопроект? Нека видим кои са източниците на приходи, посочени в този законопроект.

Правителството на Отечественния фронт даде реални доказателства, чрез своята досегашна законодателна дейност, че наистина служи на трудовия български народ и защитава слабите икономически слоеве у нас. В самия законопроект са изброени всички ония източници, от които се покрива приходната част на този извънреден бюджет. Вярно на своята декларация, правителството гласува закона за еднократния данък върху имуществата, по който закон то взема сега сумата от 2 милиарда лева. От обмяна на банкнотите се вземат 5 милиарда лева и т. н. Ясно е, че за покритие на приходите в настоящия бюджет се дият средства от имуществената класа и че слабо икономическите слоеве са напълно освободени. За разлика от бюджетите на миналите фашистки правителства, както редовни така и извънредни, правителството на Отечественния фронт си служи с напълно реални бюджети, които в преследване на начертаната политика отиват за производителни цели.

Предлаганият ни законопроект за извънреден бюджетен кредит на държавата както в неговата приходна, така също и в неговата разходна част е крачка напред към реализиране програмата на Отечественния фронт. Докато при миналите фашистки режими извънредните бюджетни кредити служеха да прикрият престъпната тяхна политика спрямо нашия народ, настоящият бюджетен кредит иде да отговори на едни напълно реални нужди на държавата чрез създаване на ония предпоставки в нашия народостопански живот, които ще послужат за фундамент при градежа на нова демократична републиканска България.

Българският народ със собствени средства гради бъдещето на своето поколение. Въпреки по пътя на по-нататъшното свое стопанско развитие, отстоявайки делото на мира, българският народ ще може само по този начин да заеме достойно място в средата на демократическите народи за изграждане на своето благоденствие. Без съмнение нашите сили са скромни, лишения ще трябва да се понесат, но с искрената и безусловна подкрепа на братските славянски народи, а най-вече на двойния наш освободител великия Съветски съюз, провеждайки своята политика под вещото ръководство на своя министър-председател др. Георги Димитров, правителството на Отечественния фронт ще изпълни на дело думите, казани от него, че това, което другите народи са направили за векове, ние ще трябва да го догоним за 10—20 години. И наистина това ще стане, защото това го иска нашето правителство, това го иска нашият народ.

Г-жи и г-да народни представители! Като имате пред вид дотук казаното, аз заявявам от името на парламентарната група на Българската работническа партия — комунисти, че ние ще гласуваме по принцип предложението на законопроект с пълното съзнание, че по този начин като народни избраници защитаваме интересите на трудовия български народ и ставаме изразители на неговата воля и готовност за жертви, за да може нашата страна да бъде изведена на спасителния бряг. (Ръкоплескания)

Председателстващ Атанас Драгиев: Няма други записани оратори. Ще пристъпим към гласуване на законопроекта.

Моля ония г-да народни представители, които приемат по принцип законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв., да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа тунела при гара Гюешево.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа на тунела при гара Гюешево

Г-да народни представители! Както ви е известно, в миналата сесия на Великото народно събрание бе разгледан и приет законът за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа на тунела при гара Гюешево, публикуван в „Държавен вестник“, бр. 76 947 г.

В този закон — член единствен — е поставено, че Главната дирекция на железниците и пристанищата може да завладе инвентара веднага след влизане в сила на закона и депозират в Българската народна банка деклариратата от собственика пред администратора по надзора върху имуществата на поданица на неприятелски страни стойност на същия инвентар, заедно с законната печалба, определена от Министерството на търговията. Фактически Главната дирекция на железниците и пристанищата е била във владение на този инвентар с изключение на една много малка част, още от датата, когато е било ликвидирано предприятието по постройката на тунела Гюешево, т. е. от 1. IX. 1944 г.

Въпреки че при определяне на обезщетението на отчуждения инвентар по реда на алинея първа на този закон, са имали пред вид както покупната му стойност от немската фирма, заедно с законната му печалба, така също и всички вреди и загуби претърпени от собственика от вземането на инвентара до изкупуването му, това обаче изрично не е казано в закона.

С предлагания законопроект именно се урежда този въпрос, като с забележката, която се прибавя към член единствен, се постановява, че в определеното в алинея първа обезщетение се считат включени и вредите и загубите от вземането на инвентара, начина от датата на ликвидирането на предприятието по постройката на тунела до изкупуването му с приетия закон.

Ето защо моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложението законопроект за изменение на закона за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа тунела при гара Гюешево, така както ви се предлага.

Гр. София октомври 1947 г.

Министър на железниците, пощите и телеграфите: Ст. Тончев

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа на тунела при гара Гюешево

Към последната алинея на член единствен се прибавя следната забележка:

„В определеното в алинея първа обезщетение се считат включени и вредите и загубите от вземането на инвентара от Главната дирекция на железниците и пристанищата, начина от датата на ликвидиране на предприятието по постройката на тунела при гара Гюешево до изкупуването му с настоящия закон.“

Председателстващ Атанас Драгиев: По законопроекта няма записани оратори. Ще пристъпим към гласуване.

Моля ония г-да народни представители, които приемат по принцип законопроекта за изменение и допълнение на закона за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа на тунела при гара Гюешево, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на железниците.

Министър Стефан Тончев: Г-да народни представители! Моля ви, по спешност, законопроектът да бъде гласуван и на второ четене. Няма записани оратори.

Председателстващ Атанас Драгиев: Които са съгласни с предложението на г-н министъра, да се пристъпи към второ четене на законопроекта, по спешност, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„ЗАКОН“

За изменение и допълнение на закона за изкупуване инвентара, собственост на инженер Йордан Златанов, от гр. София, внесен в страната за направа на тунела при гара Гюешево.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Димитър Георгиев (к): (Чете забележката към член единствен)

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така докладваната забележка към член единствен, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за прекратяване каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ“

към законопроекта за прекратяване каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност

Г-да народни представители! При Главната дирекция на трудовата повинност съществуват две каси за подпомагане служителите при същата: каса „Взаимнопомощ“ и каса „Другарска помощ“ учреден с наредба-закон от 1935 г. („Д. в.“ броеве 268 и 269 от 1935 г.). Първата каса подпомага служителите при уволнение и при условията, предвидени в нарочно изработения правилник, надлежно одобрен с заповед № 305 от 20 юни 1939 г., на министъра на войната. Втората каса подпомага служителите при случай на смърт или уволнение, съгласно правилниците за същата, също така одобрени от министъра на войната.

До края на месец юни 1946 г. двете каси са изплатили следувателно се помощи на уволнените служители.

През месец юли и август 1946 г., във връзка с приложението на чл. 4 от закона за „РКА“, бяха уволнени приблизително около 200 души офицери, подофицери и чиновници. На тях уволнени бе изплатена напълно помощта от каса „Взаимнопомощ“. Каса „Другарска помощ“ обаче се намери в невъзможност да плати помощта на уволнените по чл. 4 от горния закон, защото следваше всеки служител от Главната дирекция на трудовата повинност и поделенията ѝ да даде приблизително цялата си месечна заплата за изплащане на същата на уволнените по казания закон.

Като се има пред вид, че тях служители посрещат ежедневните си нужди изключително от месечната си заплата, това обстоятелство ще се отрази крайно зле върху материалното им състояние.

По всички тях съображения, моля, г-да народни представители, да приемете за разглеждане и гласуване предложението законопроект.

Гр. София, 26 септември 1947 г.

Заместник министър-председател: Трайчо Костов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за прекратяване каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност

Чл. 1. Прекратява се каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност.

Подпредседател: (п) АТАНАС ДРАГИЕВ

Чл. 2. Спира се изплащането на помощи от касата от 1 юли 1946 г. нататък.

Изплатените след тази дата помощи не подлежат на връщане.

Председателстващ Атанас Драгиев: По законопроекта няма записани оратори. Ще пристъпим към гласуване. Ония г-да народни представители, които приемат по принцип законопроекта за прекратяване каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г-н министърът на железниците, пощите и телеграфите.

Министър Стефан Тончев: Моля, законопроекта да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене.

Председателстващ Атанас Драгиев: Които са съгласни с предложението на г-н министъра да се гласува законопроекта и на второ четене, по спешност, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„ЗАКОН“

за прекратяване каса „Другарска помощ“ при Главната дирекция на трудовата повинност.

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете чл. 1)

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете чл. 2)

Председателстващ Атанас Драгиев: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така прочетен чл. 2 на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният ред на днешното заседание е изчерпан. Следващото заседание на Великото народно събрание ще се състои утре, 9 октомври, 15 ч., със следния дневен ред:

Първо четене на законопроектите:

1. За търговските книги.

2. За допълнение на чл. 1 от закона за уреждане на някои финансови въпроси на общините.

3. Второ четене на законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1947 бюджетна година в размер на 14.331.000.000 лв.

4. Одобрение решенията на прощатарната комисия, протокол № 13.

Моля ония г-да народни представители, които са съгласни с прочетените днешен ред, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Обявявам заседанието за закрито.

(Закрито в 16 ч. 45 м.)

Секретар: (п) ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ

Началник на Степографското отделение: (п) ТОДОР АНГЕЛИЕВ

*) За текста на законопроекта виж първото четене на стр. 530.

**) За текста на законопроекта виж второто четене на същата страница, вляво.